

Biblioteca Județeană "Petre Dulfu"

PERSONALITĂȚI MARAMUREȘENE
- ANIVERSĂRI -

Ioan Es. Pop

LUMILE LIVIDE
THE LIVID WORLDS

Ioan
ES
POP

 EDITURA INSTITUTULUI CULTURAL ROMÂN

Baia Mare,
2008

ioan es. pop

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „Petre Dulfu” BAIA MARE
director **TEODOR ARDELEAN**

SERIA: PERSONALITĂȚI MARAMUREȘENE –
ANIVERSĂRI
inițiată de **LAURA TEMIAN**

Caiet biobibliografic aniversar
realizat în cadrul
Serviciului de Informare Bibliografică și Documentară
de:

ANA-MARIA BREZOVSKI
ANA GRIGOR
FLORINA VANCIU

Tehnoredactare computerizată:
Ana-Maria Brezovszki și Alexandru Roman
Coperta și realizarea grafică: Alexandru Roman
Multiplicare: Adriana Brandlhofer

A. REPERE BIOGRAFICE

Poetul Ioan Es. Pop s-a născut la **27 martie 1958** în satul Vărai, județul Maramureș.

Urmează cursurile gimnaziale în satul natal, Baia Mare și Șomcuta Mare, iar cele liceale la Șomcuta Mare. Este absolvent al Facultății de Filologie a Universității din Baia Mare, secția română-engleză.

Ca student, activează în cenaclul „Nord” al revistei studențești *Nord*, fiind, între 1981-1983, și redactorul-șef al acestei publicații. Din 1987 participă sporadic la ședințele cenaclului „Universitas” din București, condus de criticul și profesorul Mircea Martin.

După absolvirea facultății, în 1983, este repartizat ca profesor de limba și literatura română în localitatea maramureșeană Ieud. După șase ani de activitate didactică, renunță la profesorat și, în toamna anului 1989, pleacă la București și se angajează muncitor necalificat la Casa Poporului.

După evenimentele din decembrie 1989 este angajat la revista *Luceafărul*, unde parcurge timp de mai mulți ani toate etapele preliminare: corector, tehnoredactor, redactor, secretar general de redacție. A lucrat în paralel și ca jurnalist la *Cotidianul*, *Ultimul Cuvânt*, *Zig-Zag* și a fost editor executiv la *PRO TV Magazin*.

În prezent este jurnalist, editor-șef al *Ziarului de Duminică*, supliment cultural al *Ziarului Financiar* și senior editor al revistei de știință, tehnologie și călătorii *Descoperă*. Semnează numeroase articole la rubrica *Merită să știi* din *Ziarul de Duminică*.

A debutat publicistic cu ciclul de poeme *Vid de memorie* în revista *Nord* la începutul anilor '80, iar editorial, în 1994 la Editura Cartea Românească, cu volumul de versuri **leudul fără ieșire**.

Colaborări la: *Astra*, *Viața românească*, *Luceafărul*, *România literară*, *Convorbiri literare*, *Tribuna*, *Cultura*, *Idei în dialog*, *Adevărul literar și artistic*, *Contemporanul-ideea europeană*, *Dilema*, *22*, *Caiete critice*, *Vatra*, *Steaua*, *Tomis*, *Euphorion*, *Transilvania*, *Însemnări ieșene*.

Poeziile lui au fost traduse și publicate în „Revista Iberoromanica” (Spania), „Asheville Poetry Review” (S.U.A.), precum și în reviste din Franța, Serbia, Elveția, Olanda, Grecia, Ungaria, Irak, Macedonia, Albania.

Se numără printre cei 20 de scriitori și gânditori români care au fost selecționați de către Institutul Cultural Român pentru a fi traduși în străinătate, alături de Andrei Pleșu, Stelian Tănase, Mircea Cărtărescu, N. Steinhardt, Constantin Noica, Mircea Ivănescu, Ion Mureșan etc.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Premii obținute:

- Premiul revistei *Luceafărul* pe anul 1991 pentru poezie;
- 1994 – Premiul Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova;

Ioan Es. Pop – 50

- 1994 – Premiul revistei „Poesis” pentru debut și Premiul Festivalului Național de Poezie de la Sighetu-Marmației;
- Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1994 la secțiunea debuturi, pentru volumul **Ieudul fără ieșire**;
- 1996 – Premiul Primăriei municipiului București pentru cel mai bun volum din colecția *Poezii orașului București*;
- 2001 – Premiul „Mihai Eminescu” al Academiei Romane pe anul 1999 și Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru volumul **Pantelimon 113 bis**;
- 2004 – Premiul Asociației Scriitorilor Profesioniști din România (ASPRO) și Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru volumul **Petrecere de pietoni**;
- 2006 – Marele Premiu Balcanic la Festivalul Internațional *Noptile de Poezie de la Curtea de Argeș*;
- 2007 – Premiul „Cartea de poezie a anului” la Zilele Culturale Poesis (Satu Mare) pentru volumul **no exit**.

Distincții obținute:

- 2004 – Ordinul Meritul Cultural în grad de ofițer.

Am avut în copilărie doi boi mari și triști, pe care i-am dus la pășune ani la rând și lângă care am rețut simedonic de cânti; erau abili de blâni și îngăduitori, înalt, de la o vreme, ~~cred~~ am început să cred că ~~mi asculta~~ mi asculta cititul. Când luna li se ~~scutur~~ ^{lăsa} umbre coarney, se și coborâram de pe dealuri cu amărăciunea că matematicial a întrerupt și cititul, și ~~blânde~~ ~~măntă~~ ~~boierii~~ ~~forțate~~ lunga noastră comunicare mută. Când veniu, veniu și pentru ei: o parte dintre mustrițele lor de critici fără grai mă urmăresc și astăzi, și încă ei cel tac și de ce.

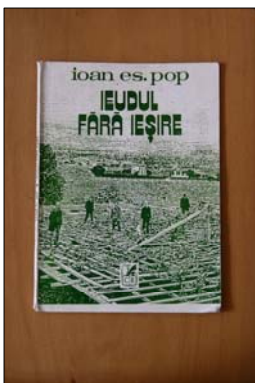
(potrivnic)

Pentru că nu există pînă în clipa asta o uneltă mai potrivită pentru sperit și disperat ~~deodată~~ ~~venind~~ ~~pentru~~ pentru iluzie și deflajie; pentru cîntuț și eșecul ei; pentru îndreptarea proastei victorie și strîmbarea celei bune; pentru mîntuirea lapă și trufirea cu strădanie puțină; pentru înprosperarea originarului și lichidarea lui; pentru a te face frate cu dracul ca să nu treci puncte;

B. BIBLIOGRAFIA OPEREI

1. VOLUME:

- **Ieudul fără ieșire** : [Versuri]. București : Cartea Românească, 1994. 96 p.

Referințe la volum:

Popescu, Cristian. *Metafora pustiei.* Adevărul literar și artistic, 4, nr. 209, 20 mar. 1994, p. 5.

Boerescu, Dan-Silviu. *Ieudul fără de tărie.* Luceafărul, nr. 9, 1994, p. 16.

Deciu, Andreea. *Biografia în poezie.* România literară, 27, nr. 12, 30 mar.-5 apr. 1994, p. 6. „(...) Ioan Es. Pop este,

fără îndoială, unul dintre acei puțini poeți din ziua de azi care își va face fericiți cititorii, pe cei care au apucat să îl cunoască din „Luceafărul”, „Nouăzeci” sau „România literară”, cu volumul său de debut *Ieudul fără ieșire*.

Ieudul fără ieșire reprezintă exilul sau chiar naufragiul unui profesor de limba română stagiar într-o margine de lume, undeva unde nu ajunge decît un autobuz de vreo două ori pe zi. Unde nu puritatea și prospețimea pustietăților hrănește sufletul sensibil al artistului coborît între oameni, ci un fel de mahala cu pretenții, un loc sordid și sufocant de banal dar și de vulgar în același timp (...). Cartea lui Ioan Es. Pop este un volum de poezie, dar originalitatea ei constă tocmai în faptul că inspiră recapitulări prozaice ale evenimentelor, pentru că ea are o substanță care depășește emoțiile accesibile și relaxante ale liricului convențional. Fără a fi un poem epic despre destinul la

urma urmelor banal al unuia dintre nenumărații intelectuali năpăstuiți în timpul comunismului, *Ieudul fără ieșire* este mai curînd un jurnal reconstituit, în care amintirile se suprapun, se deformează, amănunte se desprind din întreg, lăsînd obscure părțile rămase.”

Pintescu, Alexandru. *Ieudul fără ieșire*. Poesis, 5, nr. 6-7-8, iun.-aug. 1994, p. 9.

Țeposu, Radu G. *Amintiri din țara nimănui*. Clipa zilei, 1, nr. 42, 14 sep. 1994, p. 6.

Pantea, Aurel. *O altă cădere în timp*. Vatra, 24, nr. 9, sep. 1994, p. 4.

Galaicu-Păun, Em. *Ieșirea din Ieud*. Vatra, 24, nr. 9, sep. 1994, p. 4.

Regman, Cornel. *Ioan Es. Pop. Ieudul fără ieșire*. Jurnalul literar, 5, nr. 33-38, 1994, p. 3.

Soviany Octavian. *Epopoea din strada Oltețului*. Contemporanul, nr. 44, 1994, p. 5.

Bucur, Romulus. *O poezie a lui infra-*. Arca, nr. 10-12, 1994, p. 33.

Pârja, Gheorghe. *Naufraziul și coiful strălucitor în bătaia nopții*. Graiul Maramureșului, 7, nr. 1549, 13 ian. 1995, p. 6.

Scheianu, Nicolae. *Toți devenim cu timpul amici*. Nord Magazin, nr. 3, 20-26 mar. 1995, p. 11.

Crăciun, Alexandra. *Textul de cretă*. Caiete critice, nr. 1-2, 1995, p. 67-70.

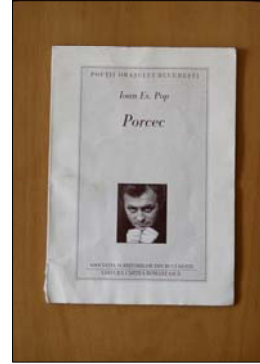
Dima, Simona-Grazia. *Energia care își caută rugăciunea*. Viața românească, 98, nr. 11-12, nov.-dec. 2003, p. 204-207.

Ioan Es. Pop – 50

• **Porcec** : [Versuri]. București : Asociația Scriitorilor din București și Editura Cartea Românească, 1996. 56 p.

Referințe la volum:

Vulturescu, George. *Porcec*. Poesis, nr. 11-12, 1996, p. 4. „... Tot ce este inconfundabil și personalizează lirica lui Ioan Es. Pop poartă pecetea satului. Ca un lămpaș invizibil, precum al vechilor leproși, **Micul** său **Porcec** este un purtător de genă telurică, un fluid energetic care-l marchează prin lume, oriunde s-ar afla, consumându-l...

Și în oraș sunt „personaje” în spatele cărora disimulează însuși autorul: „popescu”, „iov. iova. iona. ion”, terifiante portrete ale depersonalizării, a existenței boeme ca semn al împotrivirii la decăderea socială, a smulgerii eului de sub zodii și istorie...”

Boerescu, Dan-Silviu. *Poezii orașului București*. Luceafărul, nr. 2, 1997, p. 16.

Lilea, Radu. *Vocația nontranscendenței*. Contemporanul, 7, nr. 5, 1997, p. 16.

Munteanu, Romul. *Lirica evenimentială*. Luceafărul, nr. 7, feb. 1997, p. 5.

Roșiiianu, Ioan Romeo. *Crochiurile unei lumi întristate*. Contemporanul-ideea europeană, 7, nr. 23-24, 19 iun. 1997, p. 16.

Dragomir, Vasile. *Porcec*. Glasul Maramureșului, 1, nr. 137, 10 sep. 1997, [supl.] Glasul literar și artistic, nr. 22, p. [I].

Pantea, Aurel. *O altă cădere în timp II.* Vatra, 27, nr. 2, feb. 1998, p. 50.

Grigurcu, Gheorghe. *Bravadă.* România literară, 31, nr. 13, apr. 1998, p. 5.

Boerescu, Dan-Silviu. *Postmodernismul sau soluția finală (XX).* Cuvântul (București), 7, nr. 2, feb. 2001, p. 14.

• **Pantelimon 113 bis** : [Versuri]. București : Cartea Românească, 1999. 88 p.

Referințe la volum:

Jurcă, Ștefan. *Pantelimon 113 bis.* Glasul Maramureșului, 3, nr. 910, 1 apr. 2000, p. 2.

Bohanțov, Dorina. *Pantelimon 113 bis.* România literară, 33, nr. 19, 17-23 mai 2000, p. 6.

Soviany, Octavian. *Pantelimon 113 bis – apocaliptica.* Luceafărul, nr. 23, 14 iun. 2000, p. 7. „Poemele lui Ioan Es. Pop din

volumul *pantelimon1113 bis* reformulează, în tonalitate de epos homeric și de simfonie apocaliptică, mitul artistului blestemat, cristalizându-se într-o autobiografie fabuloasă, amestec de detaliu cotidian și de vizionarism eschatologic, pe parcursul căreia poetul își asuma ipostaza vocii demoniace, iremediabil contaminată cu materia tenebroasă a răului universal: “dumnezeu știe că-s un om pierdut dar nu mă plîng/ că-s pierdut, ci că într-o bună zi// am avut noroc și n-a fost un noroc atât de mare/ încât să-mi ia miștile, dar după aceea am încheiat-o/ cu răul gras și gros care-mi dădea putere/ iar micul nenoroc în care mă scald de atunci/ nu mai e nenorocirea grea și adevărată/ care m-a făcut odată om.”

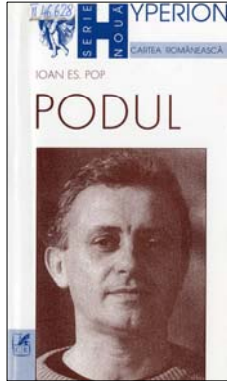
Ioan Es. Pop – 50

Cesereanu, Ruxandra. *Cartea alcoolurilor, a plictisului și a morții.* Steaua, 51, nr. 7-8, iul.-aug. 2000, p. 46-47.

Sterom, Victor. *Pantelimon 113 bis.* Ateneu, 39, nr. 6, iun. 2002, p. 7.

• **Podul** : [Versuri]. Cu o postfață de Dan Cristea. București : Cartea Românească, 2000. 144 p. (Hyperion. Serie nouă).

Referințe la volum:

Popescu, Ana-Maria. *Cartea canibală.* România literară, 34, nr. 11, 21-27 mar. 2001, p. 6.

Christi, Aura. *Ex libris.* Contemporanul-ideea europeană, 11, nr. 16, 26 apr. 2001, p. 2.

Ciurea, Ștefania. *Ioan Es. Pop. Podul.* Observator cultural, nr. 59, 10-16 apr. 2001, p. 26.

Cesereanu, Ruxandra. *Antologiile de autor in aeternum?* Steaua, 52, nr. 5-6, mai-iun. 2001, p. 64-66.

Christi, Aura. *Ioan Es. Pop : Iadul salvator.* Contemporanul-ideea europeană, 11, nr. 22, 7 iun. 2001, p. 2.

Tănase, Mihai. *Poeticul, integral.* Caiete critice, nr. 1-2, ian.-feb. 2002, p. 139-140.

Firică, Ștefan. *Fuga din muzeu.* Caiete critice, nr. 3-4, mar.-apr. 2002, p. 109-111.

Ciascai, Grigore. *O voce care sună altfel.* Informația Zilei de Maramureș, 2, nr. 179, 8 mai 2002, p. 10.

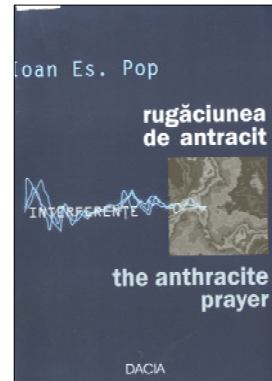
Cristea-Enache, Daniel. *Florile răului.* Adevărul literar și artistic, 11, nr. 627, 30 iul. 2002, p. 5. „Sub titlul „simplu” Podul, Ioan Es. Pop și-a strâns într-o antologie elegantă (fără a fi luxoasă) versurile celor trei volume anterioare... Impresia provocată a fost atât de puternică (mai ales la debut), încât se poate vorbi de un șoc al recepției resimțit și, uneori, mărturisit de către cititorii-comentatori.

(...) Și, de parcă ar vrea să-și ajute mai mult cititorul, să-i ofere un fir de interpretare mai adecvată a striatiilor și compoziției **meteoritului**, poetul antologat introduce în sumar un text nepublicat până acum în volum, **Muzeul lăuntric**. E o confesiune cât se poate de realistă, deloc lirică, numai de la un punct alegorică: o secvență biografică pe care o văd ca pe un fel de legendă la fantastica hartă lirică a poetului „nouăzecist”.

• **Rugăciunea de antracit** = The Anthracite prayer. Postfață de Nathaniel Smith ; translated from the romanian by Nathaniel Smith, K. Shaver and Ion Crețu ; afterword by Nathaniel Smith. Cluj-Napoca : Dacia, 2002. 136 p. (Interferențe ; 1).

Referințe la volum:

Crețu, Ion. *Ființa minimă și omul revoltat.* Luceafărul, nr. 9, 12 mar. 2003, p. 18. „<<Rugăciunea de antracit>>, ca sintagmă definitorie pentru universul poetic al lui Pop, ar putea fi înțeleasă, eventual, doar ca o preferință conceptuală de sorginte doctrinal romantică – individul care ține în egală măsură de stele și de noroi – dacă poetul nu i-ar fi insuflat o tensiune de un tragism unic în lirica românească...”

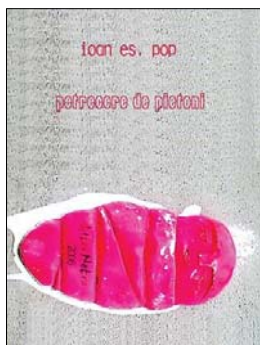

Ioan Es. Pop – 50

Chivu, Marius. „*Singura rugăciune neiertătoare...*” *România literară*, 36, nr. 17, 30 apr.-6 mai 2003, p. 4.

• **Petrecere de pietoni** : [versuri, proză scurtă]. Cu un argument împotriva semnat de autor și o postfață de Dan C. Mihăilescu. Pitești : Paralela 45, 2003. 84 p. (Colecția Biblioteca Românească).

Referințe la volum:

Chișiu, Simion-Luțu. *Despre „Vinovățiile” lui Ioan Es. Pop.* *Glasul Maramureșului*, 7, nr. 2053, 10 ian. 2004, p. 3.

Chivu, Marius. *Tablou cu poet suprimat.* *România literară*, 37, nr. 9, 10-16 mar. 2004, p. 4.

Terian, Andrei. *Reinventarea poeziei.* *Cultura*, 1, nr. 6, 21-27 apr. 2004, p. 4.

Diaconescu, Mircea A. *Cu Ioan Es. Pop despre religia morții.* *Familia*, 40, nr. 6, iun. 2004, p. 39-40.

Dumitru, Teodora. *Chinta spartă.* *Adevărul literar și artistic*, 13, nr. 744, 23 nov. 2004, p. 12.

Stănescu, Bogdan Alexandru. *Devin ce nu am fost, un clasic...* *Adevărul literar și artistic*, 14, nr. 768, 17 mai 2005, p. 5.

„... Petrecerea de pietoni marchează, în primul rând, izolarea totală, desprinderea de orice posibilă existență în grup, îndepărtarea de căldura umană, precară iluzie. Eul trăiește din plin tragedia acestei izolări (transcendere, scindare, conflict stins prin rupere a legăturilor) ale cărei repercursiuni sunt, în primul rând, schizoidia, în al doilea rând – serenitatea tonului poetic.

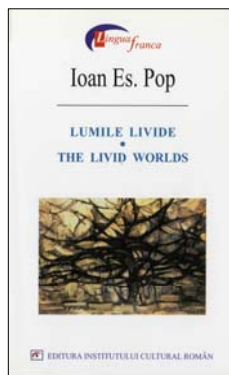
Ioan Es. Pop este un histrion. Cine nu înțelege acest lucru și percepe numai latura tragică a poemelor sale ratează tocmai

spectaculosul demersului său poetic. Histrionism ce se extinde până la a deveni modul vivendi...”

• **Lumile livide** : roman gotic = The livid worlds : a gothic novel. Traducere de Nathaniel Smith, K. Shaver & Ion Crețu ; Prefață de Nathaniel Smith. București : Institutul Cultural Român, 2004. XX, 223 p. (Colecția Lingua franca. Poezie bilingvă).

Referințe la volum:

Ene, Mihai. *O antologie Ioan Es. Pop și problema receptării.* Scrisul românesc, 3, nr. 5-6, mai-iun. 2005, p. 19.

Mușat, Carmen. *Un neoexpressionist la început de mileniu.* Observator cultural, nr. 125, 26 iul.-1 aug. 2007. „Ioan Es. Pop construiește personaje pregnante, o umanitate patetică, atinsă de boală, „oameni interiori“ confrunțați cu o permanentă criză a identității. La capătul acestei călătorii inițiatice prin spațiile lăuntrice, concluzia nu poate fi deci una de sorginte pascaliană: le moi est haïssable. Aceasta este revelația micului Porcec...”

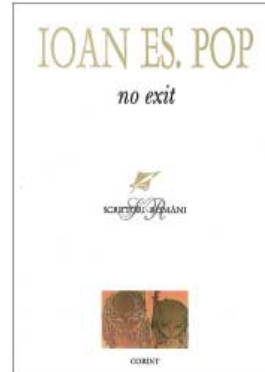
„Lumile livide“ în care totul e „jumătate umbră, jumătate necunoscut“, podurile dezafectate și pivnițele sordide, crâșma și biserica, Momfa și Ieudul, toate sunt zone de frontieră, unde lumea de aici și cea de dincolo se ating și se confundă. Corpul însuși devine o astfel de zonă de frontieră, interfața materială și efemeră, singura, de altfel, ce poate oferi iluzia (conștientă, totuși) a salvării. Scrisul în/pe sine, pe propria piele, scrisul adânc și disperat este singura formă de ieșire din timpul și spațiul infernal al lumilor livide...”

Ioan Es. Pop – 50

- **no exit.** Antologie și prefață de Dan C. Mihăilescu. București : Corint, 2007. 192 p.

Referințe la volum:

Gârbea, Horia. *Intrarea liberă, ieșirea prin poezie sau deloc.* Săptămâna Financiară, nr. 108, 30 apr. 2007. „Lansată la Iași, la târgul Librex, unde Editura Corint a luat trei premii, cartea lui Ioan Es. Pop, „no exit” se anunță, atipic, un best-seller al poeziei contemporane. Deși este o poezie amară de tot, este mai tare decât alcoolurile nordice! Cel mai pregnant mi-am dat seama de puterea magiei lui Ioan Es. Pop într-o noapte la Sighet, în 1987, în care am băut mult împreună și am spus versuri, tot împreună. Ioan Es. Pop nu vorbește aproape deloc. Dar la poezie scrie mult și bine. Atent la el, am rămas treaz până aproape de dimineață. Atunci, pentru o singură clipă, autorul Ieudului a tăcut. În secunda următoare m-am îmbătat, am adormit și nu m-am mai trezit nici azi.”

Patraș, Antonio. *Moartea cotidiană.* Convorbiri literare, 141, nr. 6, iun. 2007, p. 77-79.

Ciotloș, Cosmin. *Pop Art.* România literară, 39, nr. 26, 6 iul. 2007, p. 7.

Cozmuța, Augustin. *Poezia omului captiv.* Nord Literar, 5, nr. 10 (53), oct. 2007, p. 5, 14.

- **și cei din urmă vor fi cei din urmă :** Volum bibliofil. Iași : Editura EIS ART, 2007.

2. VOLUME COLECTIVE:

- **Pe urmele marelui fluviu** = Auf den Spuren des Grossen Stroms. București : Editura Pro, 2002.

Referințe la volum:

Dună, Raluca. *Pe urmele marelui fluviu.* Luceafărul, nr. 45-46, 18 dec. 2002, p. 6.

Cipariu, Dan Mircea. „*Vremea minunilor*” pentru România. Curierul național, 8, nr. 3715, 6 mai 2003. „... antologia romano-germană „Pe urmele marelui fluviu” [este] un experiment „renshi” ce s-a întâmplat anul trecut în Elveția („renshi” – cuvânt de origine japoneză, ce reprezintă un lanț de texte poetice scrise de mai mulți autori – Werner Lutz, Robert Șerban, Ioan Es. Pop, Nora Iuga, Kurt Aebli – fiecare dintre ei trebuind să preia de la cel dinaintea sa un vers, o idee, o imagine, o aluzie măcar, de la care să-și înceapă propriul text, care, într-un fel, îl și „stinge” pe cel precedent)...”

Chivu, Marius. *Poezii ca niște frați.* România literară, 36, nr. 34, 27 aug.-2 sep. 2003, p. 4.

- **Confort 2 îmbunătățit** / Ioan Es. Pop ; Lucian Vasilescu. București : Redacția Publicațiilor pentru Străinătate, 2004.

Referințe la volum:

Cistelecan, Alexandru. *Poveste cu doi „îngeri căzuți”.* Cuvântul (București), 10, nr. 10, oct. 2004, p. 4.

Chivu, Marius. *Vieți și poeme în oglindă.* România literară, 37, nr. 43, 3-9 nov. 2004, p. 5. „Volumul conține trei secțiuni și, deși textele nu sunt semnate (poemele nu au nici titluri), putem să ne dăm seama cui aparțin. În primul ciclu și poate cel mai bun al cărții, Despre autonomia de zbor în condiții de greață, textele alternează vizibil, însă în Trebuie neapărat să fac asta și Val-Deale, textele sunt amestecate și semnele recognoscibile sunt mult mai greu de perceput. Dacă în textele introductive, în care cei doi poeți se prezintă reciproc și vorbesc despre anul trăit în comun, rememorarea face cumva exces de metafore și, în lipsa senzaționalului, încearcă să prezinte totul într-o cheie cvasiparabolică, oricum pe un ton cam afectat și prețios, poezia restabilește o comunicare mai firească și abia ea plină de un dramatism nejuțat. Acceptând, bineînțeles, convenția scriiturii. Poemele sunt foarte bune și egale ca valoare și, ce e mai important, își împrumută tonul, temele migrează și-și răspund, creează aceleași stări, într-un cuvânt, comunică foarte bine, în ciuda diferenței de scriitură.”

Pârja, Gheorghe. *Odă discretă închinată Marmației.* Graiul Maramureșului, 16, nr. 4448, 13-14 nov. 2004, p. 5.

Moldovan, Ioan. *Poezie în dans de deux.* Familia (Oradea), 40, nr. 11-12. nov.-dec. 2004, p. 14-15.

Borza, Cosmin. *Anticartea 2.* Steaua (Cluj-Napoca), 56, nr. 1-2, ian.-feb. 2005, p. 59.

Oprea, Nicolae. *Doi poeți fără confort.* Calende (Pitești), 14, nr. 2, apr.-iun. 2005, p. 35-37.

Hanu, Dan Bogdan. *Nocturne și diurne la patru mâini și între patru ochi.* Convorbiri literare, 139, nr. 6, iun. 2005, p. 77-79.

Stănescu, Bogdan Alexandru. *În doi, despre mulțămirea de a nu mai fi.* Adevărul literar și artistic, 14, nr. 799, 20 dec. 2005, p. 5.

- **Manualul de literatură.** București : Editura Vinea, 2004.

Referințe la volum:

Stănescu, Bogdan. *Portret de grup cu magnifici (I-II-III) : (manualul alternativ de literatură).* Luceafărul, nr. 23, 16 iun. 2004, p. 5; nr. 25, 30 iun. 2004, p. 5; nr. 26, 7 iul. 2004, p. 5.

Popa, Constantin M. *Alternativa manualului.* Scrisul românesc, 2, nr. 9-10, sep.-oct. 2004, p. 10.

Roșioru, Mădălin-Teodor. *Moștenirea lui Călinescu?* Tomis (Constanța), 9, nr. 11, nov. 2004, p. 5.

Stănilă-Purice, Simona. *Ispitiți de istoria literară.* Tomis (Constanța), 9, nr. 11, nov. 2004, p. 4.

Vasilache, Simona. *Frâna de mână.* România literară, 37, nr. 47, 1-6 dec. 2004, p. 11.

Karo, Xenia. *Ce fac poezii în lume?* Mozaicul (Craiova), 8, nr. 1-2, ian.-feb. 2005, p. 23.

Grigurcu, Gheorghe. *Cei șapte magnifici (I-II).* România literară, 38, nr. 15, 20-26 apr. 2005, p. 9; nr. 16, 27 apr.-3 mai 2005, p. 10. „Sub un titlu pe cât de sobru pe atât de înșelător, Manualul de literatură (precum o fetișcană nurlie într-un veșmînt de călugăriță), ies la rampă șapte poeți „nouăzeciști”, rînduiți în ordine alfabetică: Daniel Bănulescu, Mihail Gălățanu, Ioan Es. Pop, Cristian Popescu, Floarea Țuțuiaiu, Nicolae Țone, Lucian Vasilescu. „Nouăzeciști” am zis? E un ecuson ce pare a le conveni, însă pe care preferăm a-l trata la un mod lejer, din măcar două pricini. Mai întâi, pentru că producția lor ironică, debutonată, jemanfișistă, id est inconformistă cît încap, n-ar putea fi concepută decît ca o urmare a celei anterioare, „optzeciste”, pînă la amestecul cu aceasta (las' că nici vîrsta autorilor, cei mai mulți copii ai deceniului 6, nu diferă semnificativ de a predecesorilor). Iar în

Ioan Es. Pop – 50

al doilea rînd, întrucît avem a face cu o avangardă recurentă, cu o creație de un tip ce se reinventează spectaculos prin repetiție, printr-o noutate în același timp autentică și integrabilă într-o serie (sîntem în măsură a vorbi acum despre o tipologie avangardistă, similară cu cele ale romantismului, barocului, expresionismului etc.). Ceea ce contează nu e „originalitatea” (negreșit, omologabilă și ea), ci pulsația irepresibilă a unui soi de artă ce pare a se dezice de sine, a se lepăda nu doar de „bunele sentimente”, ci și de „bunele maniere” (estetice), spre a-și proba vitalitatea. Or, ce probă de vitalitate mai constrîngătoare am putea avea în corpul creației decît formula acesteia ce ține a se recomanda, provocator, cu prefixul anti?”

Sitar-Tăut, Daniela. *Manualul de literatură didactică a poeticului / panoplie a erosului? (I-II).* Nord literar, 3, nr. 5, mai 2005, p. 4-5; nr. 6, iun. 2005, p. 4, 15.

Goci, Aureliu. *Esprit de finesse, les raison du coeur și ordo amoris.* Steaua, 56, nr. 10-11, oct.-nov. 2005, p. 45-46.

Terian, Andrei. *Canonul nouăzecist.* Euphorion (Sibiu), 17, nr. 1-2, ian.-feb. 2006, p. 6.

• **Băutorii de absint.** Pitești : Paralela 45, 2007.

Referințe la volum:

Ciotloș, Cosmin. *Optzecismul pe înțelesul tuturor.* România literară, 40, nr. 49, 14 dec. 2007, p. 7.

Demetrian, Bucur. *Băutorii de absint.* Ramuri, nr. 1, ian. 2008. „Antologia, prefațată de Bogdan Crețu, cuprinde „cinci poeți nedogmatici”: Traian T. Coșovei, Nichita Danilov, Ion Mureșan, Ioan Es. Pop și Liviu Ioan Stoiciu. Este „o antologie de grup”, fiindcă pune optzecismul sub semnul continuității...”

Nouăzecistul **Ioan Es. Pop** scrie un text despodobit, la frontiera dintre tăcere și cuvânt, dintre confesiune și spirit.

Limbajul este ținut în frâu, traversând obstacole, eschivându-se, încercându-se de reprimări afective, gata să explodeze. Poetul sapă neconținut galerii prin care „simțurile mici” să străbată de la întuneric spre lumină. Poate că numai spectrul bacovian transpare în „soarele închis și greu al lumii noastre”, în „vremea lumilor livide”, în resemnările cântăreților care și-au pus la instrumente „mațe de vită”. Lumea seamănă cu o măcelărie în care ființele înghit „creierii și carnea animalului răpus”, cu tulburări paroxistice „ca o placentă aruncată la gunoi”. Universul este bolnav, ochii se deformează, lumina nu pătrunde până la ei, iar somnul instalează o stare larvară: „și dorm acum pentru că mâine urmează / și mâine să dorm și în molusca pernei / nu mai contează dacă eu sunt eu - / salteaua se umflă și mă scufundă încet în / întunericul ei dulce, fără speranță, fără vedere, / se-nchide deasupra și se lipește ca un plic la căldură...”

Gârbea, Horia. *Ulise cu celular și pistol.* Luceafărul, nr. 4, 13 feb. 2008, p. 12.

3. SCRIERI ÎN VOLUME:

Dor de lumină : Poezie pentru toate vârstele. Culegere alcătuită de Zamfira Deac și Lucia Ghișa. Baia Mare : Ariadna, 1997, p. 100.

O mie și una de poezii românești. Antologie, prefață, bibliografie de Laurențiu Ulici. București : Editura Du Style, 1997, vol. 10, p. 96-107.

Boerescu, Dan-Silviu. **Mica antologie a poeziei române.** București : Editura Regală, 1998, p. 79-80.

Amicul ; Micul Porcec ; Casa ; Orașul. În: Mincu, Marin. **Poezia română actuală** : De la Adela Greceanu la Leonid Dimov : [O antologie comentată]. Vol. 1. Constanța : Pontica, 1998, p. 217-226.

Un sfert de veac de poezie : Sighetul Marmației. Antologie de Vasile Muste. București : Editura Fundației „Luceafărul”, 1998, p. 255-260.

The Antracite Prayer. În: Bodiu, Andrei ; Bucur, Romulus ; Moarcăs, Georgeta. **Romanian Poets of the '80s and '90s : A concise anthology.** Pitești : Paralela 45, 1999, p. 192-199.

Deliruri și delire : o antologie a poeziei onirice românești. Pitești : Paralela 45, 2000, p. 234-235.

Maestrul încă nu a plecat. În: Pârja, Gheorghe ; Vancea, Echim ; Petreuş, Ioana. **Portret de grup cu Laurențiu Ulici.** Cluj-Napoca : Dacia, 2002, p. 41.

Prefață. În: Apollinaire, Guillaume. **Alcooluri. Bestiarul. Vitam impendere amori.** [București] : Paideia, [2002].

Crezul cu Ianus ; Petrecere de pietoni. În: Vancea, Echim ; Pârja, Gheorghe. **Umbra noastră cuvântul** : Serile de poezie „Nichita Stănescu” – Desești 1979-2003. Sighetu Marmăției : Echim, 2003, p. 121-126.

Diaconu, Alexandra. **Luna de fiere** ; precedată de trei povești de întâmpinare [de] Alex. Ștefănescu, Mihai Gălățanu [și] Ioan Es. Pop. București : Vinea, 2003.

Prefață. În: Barbu, Ion. **Cercul artiștilor dispăruți.** București : Humanitas Educațional, 2005.

Biblioteca revistei „Convorbiri literare” : Antologia 2005. Iași : Convorbiri literare, 2006.

La persoana a treia. În: **Liceul din Șomcuta Mare – 50 : (1956-2006) : Album sentimental.** Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2006, p. 64.

Dark : jazz & poems. [București : Muzeul literaturii române].

4. VERSURI, PROZĂ, PUBLICISTICĂ ÎN PERIODICE:

Versuri:

Ieudul fără ieșire (I) : (Fragmente). Luceafărul, nr. 1, 31 ian. 1990, p. 11.

Ieudul fără ieșire : Partea a doua. Luceafărul, nr. 18, 30 mai 1990, p. 11.

Mai e și astăzi unul pe care ; Ziua a venit abia azi, eu am ; Amice, libertatea nu se măsoară. Contemporanul-ideea europeană, nr. 51-52, 20 dec. 1991, p. 5.

Viața de-o zi. Contrapunct, nr. 1, 24 ian. 1992, p. 9.

Ioan Es. Pop – 50

- Amicul.* Luceafărul, nr. 3, 5 feb. 1992, p. 6, 7.
- Viața de-o zi.* România literară, 26, nr. 3, 26 ian. 1993, p. 6.
- Ieudul fără ieșire : (Fragmente).* Contemporanul-ideea europeană, nr. 28-29, 5 aug. 1993, p. 10.
- Iov, Iova, Iona, Ion.* Arc (București), nr. 1-2, 1994, p. 68.
- Banchetul.* Adevărul literar și artistic, 4, nr. 209, 20 mar. 1994, p. 5.
- Domnul nostru a intrat în oraș încălțat cu cele mai...* Luceafărul, nr. 34, 4 oct. 1995, p. 6.
- Micul Porcec.* România literară, 28, nr. 45, 15-21 nov. 1995, p. 6.
- Toamnă la Capri.* Luceafărul, nr. 31, 28 aug. 1996, p. 14-15.
- Casa.* Adevărul literar și artistic, 5, nr. 333, 1996, p. 8, 9.
- Porcec.* Nord Magazin, nr. 36, 22-28 sep. 1997, p. 13.
- Lumile livide.* Art Panorama, nr. 2, nov. 1997, p. 3; nr. 3, dec. 1997, p. 3; nr. 5, mar. 1998, p. 3; nr. 6, apr. 1998, p. 3; nr. 8, iun. 1998, p. 3; nr. 10, sep. 1998, p. 3; nr. 11, oct. 1998, p. 3; nr. 12, nov. 1998, p. 3; nr. 13, dec. 1998, p. 3; nr. 14, ian.-feb. 1999, p. 3; nr. 15, mar. 1999, p. 3; nr. 16, apr.-mai 1999, p. 3.
- [*Versuri*]. Poesis (Satu Mare), nr. 99-100, mar.-apr. 1998, p. 26.
- Iov, Iova, Iona, Ion.* Glasul Maramureșului, 2, nr. 471, 24 oct. 1998, p. 2.
- Momfa ; Pantelimon 113.* România literară, 32, nr. 28, 14-20 iul. 1999, p. 8.
- Lumile livide.* Luceafărul, nr. 45-46, 22 dec. 1999, p. 38.
- [*Versuri*]. România km 0, 1, nr. 1, dec. 1999, p. 37-38.

- Nănești*. Limba română, 10, nr. 2-5, mar.-mai 2000, p. 144-146.
- Poeme de Ioan Es. Pop*. Contemporanul-ideea europeană, 11, nr. 37, 27 sep. 2001, p. 9.
- XXX. Informația Zilei de Maramureș, 2, nr. 151, 1 apr. 2002, p. 10.
- petrecere de pietoni* : fragment. România literară, 35, nr. 39, 2-8 oct. 2002, p. 8.
- Șlagăre de concentrare*. Luceafărul, nr. 1, 15 ian. 2003, p. 9.
- Crezul cu Ianus*. Nord Literar, 1, nr. 1, iun. 2003, p. 17.
- Greăț la mal*. Vatra, 30, nr. 6-7, iun.-iul. 2003, p. 1-2.
- [*Versuri de Ioan Es. Pop*]. Adevărul literar și artistic, 12, nr. 675, 22 iul. 2003, p. 12.
- Mal au coeur*. Poezia (Iași), 9, nr. 4, trim. 4, 2003, p. 118-121.
- Musca de sicriu nu poate fi prea zglobie ; Îmi place această încăpere sărăcăcioasă ; Mi-am spus într-o seară că nenorocul...* Viața românească, 98, nr. 10, oct. 2003, p. 7-11.
- [*Versuri*]. Glasul Maramureșului, 7, nr. 2053, 10 ian. 2004, p. 3.
- Banchetul = banquet*. Traducere de Nathaniel Smith, K. Shaver și Ion Crețu, prezentare de Nathaniel Smith. Cultura, 1, nr. 1, 17-23 mar. 2004, p. 14-15.
- Confort 2 îmbunătățit : poeme din secțiunea „Val-deale”*. Luceafărul, nr. 16, 28 apr. 2004, p. 8.
- Confort 2 îmbunătățit*. România literară, 37, nr. 28, 21-27 iul. 2004, p. 18-19.
- Auzisem de unul din vărai, chiar de la mine din vărai*. Memoria ethnologica, 4, nr. 10, ian.-iun. 2004, p. 1033.

Ioan Es. Pop – 50

Vinerea, de azi pe ieri. Cuvântul (București), 10, nr. 8, aug. 2004, p. 1.

*Si l'on ne me répétait pas tout le temps que j'étais mortel ;
Durant des mois et mois, apprenant qu'il circule de nouveau ;
J'avais entendu que l'un de vărai, même, de vărai.* Traducere de
Ion Roșioru. Poezia (Iași), 10, nr. 4, trim. 4, 2004, p. 103-106.

*banchetul ; pantelimon 113 bis ; ei sunt adânci ca rozele ca pe
niște frunze.* Tomis (Constanța), 10, nr. 2, feb. 2005, p. 48-50.

*Depuis que je me sais, ces blés murissent au coucher du soleil ;
Nous avons survécu aussi certains automnes.* Traducere de Ion
Roșioru. Poezia (Iași), 11, nr. 1, trim. 1, 2005, p. 111-112.

*Iov. iova. iona. ion ; the wolf entred the living room in the
middle of the day.* Traducere de Nathaniel Smith, K. Shaver,
Ion Crețu. Poezia (Iași), 11, nr. 2, trim. 2, 2005, p. 96-97.

[*Poem de Ioan Es. Pop*]. Contemporanul-ideea europeană, 16,
nr. 11, nov. 2005, p. 23.

Cu acești ochi, cu care n-am văzut. Tomis (Constanța), 41,
nr. 440, nov. 2006, p. 45-46.

[*Înainte de execuție, el și călăul lui*]. eStrada (Baia Mare),
nr. 15, 10-16 dec. 2006.

Și cei din urmă vor fi cei din urmă. Apostrof, 18, nr. 6 (205),
iun. 2007, p. 10-11; Tomis (Constanța), 42, nr. 450, oct. 2007,
p. 54-57.

Ura ; Beția ; Morții mei ; Atîta nimic. Graiul Maramureșului,
19, nr. 5360, 3-4 nov. 2007, p. 5.

Păzea! Radicalii sunt liberi. România literară, nr. 3, 25 ian.
2008.

Proză:

Muzeul lăuntric (I) : „... Și văz monstruos.” Luceafărul, nr. 33, 2 sep. 1992, [supl.] Nouăzeci, nr. 5, sep. 1992, p. 6.

Muzeul lăuntric. (II). Luceafărul, nr. 38, 1 oct. 1992, [supl.] Nouăzeci, nr. 6, oct. 1992, p. 6.

(III). Casa. Luceafărul, nr. 44, 18 nov. 1992, [supl.] Nouăzeci, nr. 6, nov. 1992, p. 6.

(IV). Sărbătoarea și vinul. Luceafărul, nr. 48, 16 dec. 1992, [supl.] Nouăzeci, nr. 7, dec. 1992, p. 6.

[IV]. **Patru figuri.** Luceafărul, nr. 9, 3 mar. 1993, [supl.] Nouăzeci, nr. 10, mar. 1993, p. 6.

[V]. **Două figuri și glosă.** Luceafărul, nr. 12, 24 mar. 1993, [supl.] Nouăzeci, nr. 11, mar. 1993, p. 6.

[VI]. **Exercițiu de imitație. Etajul cinci.** Luceafărul, nr. 17, 28 apr. 1993, [supl.] Nouăzeci, nr. 12, apr. 1993, p. 6.

[VII]. **Petrecheri la răscruci.** Luceafărul, nr. 26, 30 iun. 1993, [supl.] Nouăzeci, nr. 14, iun. 1993, p. 6.

Între frontiere. Suburbanele Bucureștilor. Luceafărul, nr. 26, 30 iun. 1993, [supl.] Nouăzeci, nr. 14, iun. 1993, p. 8.

Valentin. Suburbanele Bucureștilor. Luceafărul, nr. 30, 28 iul. 1993, [supl.] Nouăzeci, nr. 14, iul. 1993, p. 8.

Orașul. Luceafărul, nr. 33, 4 oct. 1995, p. 6; nr. 34, 4 oct. 1995, p. 6.

Un an de nefericire prosperă. Vatra, 27, nr. 2, feb. 1998, p. 46-47.

Confort 2 îmbunătățit : [jurnal]. Viața românească, 99, nr. 6-7, iun.-iul. 2004, p. 30-36. (cu Lucian Vasilescu).

Ioan Es. Pop – 50

Publicistică:

Un monah care face asceză adăpându-se din căldarea umorilor. Ziarul de Duminică, nr. 47 (129), 6 dec. 2002, p. 2.

Un animal pe moarte, intrat aproape în întregime în sine. Ziarul de Duminică, nr. 7 (138), 21 feb. 2003, p. 2.

Pas în doi. Ziarul de Duminică, nr. 34 (165), 2 sep. 2003, p. 2.

Poezie? Ce-i aia? Ziarul de Duminică, nr. 17 (197), 30 apr. 2004, p. 1.

În absența autorilor. Adevărul literar și artistic, 13, nr. 735, 21 sep. 2004, p. 8.

Optzeci și patru septembrie 2004 [în memoriam Geo Dumitrescu]. Adevărul literar și artistic, 13, nr. 737, 5 oct. 2004, p. 12.

Ordinul Poeților Festivalieri. Adevărul literar și artistic, 13, nr. 742, 9 nov. 2004, p. 13.

Fericit în neșansă. Ateneu (Bacău), 41, nr. 11-12, nov.-dec. 2004, p. 17.

Ioan Es. Pop vă recomandă: Cultura, 2, nr. 11 (52), 23-29 mar. 2005, p. 5.

Omul-Descoperă în trei dimensiuni. Descoperă, nr. 13, 2004, p. 5.

Poemul favorit și comentat : [despre „Podul”]. Euphorion (Sibiu), 16, nr. 3-4, mar.-apr. 2005, p. 16.

Cu Hiperion în lumea lui Mitică. Ziarul de Duminică, nr. 40 (271), 7 oct. 2005, p. 1.

Facsimilele Eminescu: editarea continuă. Ziarul de Duminică, nr. 48 (279), 2 dec. 2005, p. 7.

- Lumină obligatorie.** Ziarul de Duminică, nr. 9 (291), 10 mar. 2006, p. 1.
- Numărul unu nu era de-aici.** Ziarul de Duminică, nr. 18 (300), 12 mai 2006, p. 5.
- Unsprezece.** Ziarul de Duminică, nr. 26 (308), 7 iul. 2006, p. 1.
- Axa Rotterdam-Curtea de Argeș.** Ziarul de Duminică, nr. 31 (313), 11 aug. 2006, p. 6.
- Ocolul Pământului în șapte cărți.** Ziarul de Duminică, nr. 37 (319), 22 sep. 2006, p. 3.
- Întâmplări adevărate din lumi fictive.** Ziarul de Duminică, nr. 14 (346), 13 apr. 2007, p. 1.
- Un debut în avanpremieră.** Ziarul de Duminică, nr. 22 (354), 8 iun. 2007, p. 7.
- Rezidențe de creație la ICR Paris.** Ziarul de Duminică, nr. 28 (360), 20 iul. 2007, p. 7.
- ESTSELLER 2007 ; Mediafax Foto a ieșit în stradă.** Ziarul de Duminică, nr. 29 (361), 27 iul. 2007, p. 7.
- Sibiul, recolonizat prin artă.** Ziarul de Duminică, nr. 30 (362), 3 aug. 2007, p. 7.
- Folclor flamand la înălțime.** Ziarul de Duminică, nr. 31 (363), 10 aug. 2007, p. 7.
- Un parteneriat care apropie lumea.** Ziarul de Duminică, nr. 32 (364), 17 aug. 2007, p. 7.
- Travers cu Bohumil Hrabal.** Ziarul de Duminică, nr. 34 (366), 31 aug. 2007, p. 2.
- De la Paris la Avignon.** Ziarul de Duminică, nr. 38 (370), 28 sep. 2007, p. 7.

Ioan Es. Pop – 50

În așteptarea managerului vizionar. Ziarul de Duminică, nr. 41 (373), 19 oct. 2007, p. 1.

Artă și precizie. Ziarul de Duminică, nr. 45 (377), 16 nov. 2007, p. 6.

Lumina apusului. România literară, 39, nr. 46, 23 nov. 2007, p. 3.

Recitind Biblia prin icoane. Ziarul de Duminică, nr. 4 (386), 1 feb. 2008, p. 7.

Merită să știi. Ziarul de Duminică, nr. 9 (391), 7 mar. 2008, p. 7.

Ultimul Târg la Palat. Ziarul de Duminică, nr. 9 (391), 7 mar. 2008, p. 1.

5. INTERVIURI, ANCHETE, DEZBATERI:

Sunt o natură religioasă, dar fără religie. A consemnat Eugen Lucan. Amphion (Constanța), nr. 4, 2001, p. 19-22.

Porcec vrea să fie curat, frumos și în rând cu lumea. Observator cultural, nr. 79, 28 aug.-3 sep. 2001, p. 18-19.

„Pentru mine, Laurențiu Ulici chiar a fost un maestru”. [Interviu realizat de Anca Mateescu]. Luceafărul, nr. 40, 14 nov. 2001, p. 14; În: Pârja, Gheorghe ; Vancea, Echim ; Petreuş, Ioana. Portret de grup cu Laurențiu Ulici. Cluj-Napoca : Dacia, 2002, p. 192-194.

„Toate convențiile noastre literare vor fi abolite, iar pe cele care vor lua ființă nu vom mai fi în stare să le recunoaștem” : [răspuns la ancheta literară „Poezia tânără. O nouă generație?”]. Caiete critice, nr. 2-3, feb.-mar. 2005, p. 47-48.

Trei scriitori din Maramureș despre „Graiul Maramureșului”: *Academician Augustin Buzura, președintele Fundației Culturale Române, Ioan Groșan, Ioan Es Pop.* Graiul Maramureșului, 15, nr. 4000, 31 mai-1 iun. 2003, p. 1.

Lecturi și stări. Anchetă realizată de Marius Chivu. Dilemateca, 1, nr. 4, aug. 2006, p. 60. „... Iată câteva din lecturile personale și secrete pe care scriitorii le-au împărtășit cu noi, cititorii lor! [...] Ioan Es. Pop: De mai multă vreme citesc din obligație de serviciu și o fac mai tot timpul zilei, motiv pentru care lecturilor de plăcere, pe care le-am practicat zeci de ani în orice moment din zi și din noapte, le aloc tot mai puțin răgaz. Totuși, când simt nevoia de a scrie un poem, citesc Rimabaud sau Cristian Popescu, pentru a mă întări; când mi-e frică, mă îndrept spre cărțile de rugăciuni, când vreau să mă cutremur, iau o carte de Carlos Castaneda, când mă îndrăgostesc, murmur de parcă aș citi versuri din Eminescu și la fel fac atunci când mă revoltă ocîrmuirile; când beau, citesc ce-mi cade în mână, dacă sînt acasă, bineînțeles, iar când mă simt fericit, citesc cele mai puțin pretențioase cărți, dar cum mă simt fericit suficient de rar pentru a nu citi prea multe cărți de mîna a doua, pot zice că încă sînt un cititor... citit.”

Biletul de ieșire. Interviu realizat de Gabriel Andronache. Ieșeanul : Ediție online, 24 ian. 2008. „În toate topurile și anchetele culturale, critica de specialitate îl consideră pe Ioan Es. Pop drept cel mai important poet român contemporan.

Aproape că nu există volum de versuri semnat Ioan Es. Pop care să nu fi fost răsplătit cu un premiu de anvergură. Dar nu fericirile lumești îl preocupă pe poetul născut într-un Maramureș al legendelor. Mai apropiate sufletului îi sunt perpetua căutare a ieșirii dintr-o captivitate a spiritului resimțită uneori acut și dorința de a-și trăi cu frenezie clipa inspirației într-o existență bătuită de scrâșnetul morții. Un poet care te învață cum să trăiești sublim și inteligent într-o lume în care

Ioan Es. Pop – 50

înțelepciunea și cumpătarea par a-și pierde rostul cu fiecare ceas al trecerii către necunoscut.

IEȘEANUL – Fiecare om are „Ieudul” său, un loc din care să evadeze spre împlinire?

IOAN ES. POP – Nu știu dacă-l are fiecare om, dar vai de cel ce știe că e captiv (într-un anume spațiu ori într-un timp anume) și nu poate scăpa! Captivitatea este o stare lăuntrică, înainte de a fi una exterioară. Este captiv numai cel care își conștientizează captivitatea. În aceeași lume, unii, mulți, pot să se simtă liberi și satisfăcuți de condiția lor, în timp ce câțiva, poate doar unul, să aibă impresia că sînt asaltați din toate părțile de gratii, de limitări, de interdicții, cu alte cuvinte, că lumea aceea este pentru ei fără ieșire. Iar dacă ies, mai devreme ori mai târziu își dau seama că au ieșit doar într-o mai largă lume fără ieșire.

I. – Spuneți într-un vers: „scriu până când litera se scufundă sub carne. într-o zi voi/ fi citit/ numai pe dinăuntru. voi fi o carte legată în propria-mi piele”. Nu ați mai scris de trei ani. Asta înseamnă că acea carte interioară este finalizată deja?

I. P. – Am declarat în urmă cu trei-patru ani ceva de felul: am de gînd să tac o vreme mai îndelungată, să aflu dacă mai am ceva de spus despre mine și despre raporturile mele cu lumea, să caut vorbe noi, nuanțe noi, legături noi, altfel spus, să mă reinventez. Ei bine, în acest interval am avut parte de două revelații, una transcrisă în grupajul de poeme care face materia cărții bibliofile „și cei din urmă vor fi cei din urmă”, apărută la Editura Eis Art din Iași în urmă cu un an și ceva, iar alta concretizată într-un grupaj de dată mult mai recentă, care va apărea probabil în revista România literară. Așadar, răspunsul la întrebarea dvs. este: nu, acea carte interioară încă nu este

gata, dar ar putea fi oricînd, după cum ar putea să nu se-ncheie niciodată.

I. – „La început a fost Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul”. Așa începe Facerea Lumii. Cum se va sfârși ea? Tot prin Cuvânt?

I.P. – „la început a fost sfîrșitul. apoi agonia. apoi uscatul”. V-am citat un vers de-al meu, dar el nu exprimă decît un fel de Apocalipsă personală. În fața aceluși Cuvânt de care vorbiți dumneavoastră nu pot decît să mă smeresc și să-mi declar neputința. El este misterul absolut și în el stă speranța mîntuirii noastre. Dar despre El, Pop nu este în măsură să vorbească.

I. – Afirmăți la un moment dat că „autorul de poezie nu lucrează cu fericirea”. De ce e atît de frumoasă nefericirea?

I. P. – N-am spus că poetul, nelucrînd cu fericirea, lucrează obligatoriu cu nefericirea sau că nefericirea este frumoasă. Dar nefericirea e onestă, e fundamental sigură, e un sentiment mai de durată decît fericirea. Fericirea, cel mai adesea, se fardează și se hlizește. Nefericirea e sinceră, onestă și uneori poate chiar surîde.

I. – Poezia dumneavoastră se află mereu sub aripa tristeții disimulate într-un umor uneori debordant. Cum se face că moartea și angoasele din trena ei v-au devenit muze preferate?

I. P. – Poate pentru că muzele clasice obosiseră și nu mai aveau chef de mine. Poate pentru că, pînă la un moment dat al vieții mele, femeile nu m-au iubit îndeajuns ca să-mi devină muze; sau poate pentru că n-am putut eu pricepe cît de mult mă iubeau. Mai în glumă, mai în serios, moartea e singura iubită cu care nu dai greș. Mai devreme ori mai tîrziu, rămîi cu ea împreună pe veci.

Ioan Es. Pop – 50

I. – Și dacă chiar ar fi adevărat ceea ce scrieți într-o poezie, și anume că „de suflet moare omul, nu de trup”?

I. P. – O întrebare la care n-am cum răspunde decât cu aceeași întrebare: Și dacă?

I. – Cum vă alegeți prietenii? Spuneți-mi despre prietenii ieșeni...

I. P. – E bine să-ți alegi prietenii abia după ce ți-ai propus să nu le ceri nimic. Și să ai mereu puterea și disponibilitatea de a le dăruia ceva. Prietenii ieșeni îmi sînt foarte prieteni tocmai pentru că se află departe și, deci, există suficient timp ca să mi se facă dor de ei.

I. – Dacă ar fi să retrăiești o zi din viață, care ar fi aceea și de ce ați alege-o?

I. P. – Mi-ar plăcea să retrăiesc ziua în care am scris versurile: „aici nu stau decât doar cei ca noi/ aici viața se bea și moartea se uită”.

I. – Ce faceți când reveniți, fie și pentru câteva ore, în Văraiul părintesc, acolo unde „numai un Pop s-a născut în 58”?

I. P. – „auzisem că unul din vărai, chiar de la mine din vărai/ a descoperit gena morții”. Asta fac atunci cînd mă întorc la locul nașterii mele: încerc să aflu dacă nu cumva tocmai acolo se află motivul pentru care dispărem, iar dacă se află acolo, atunci există speranța de a-l modifica genetic în favoarea noastră...”

„Duminică, în tramvaiul 27” : [răspuns la Ancheta „Formula AS” „Fără Dumnezeu suntem singuri”, realizată de Valentin Iacob]. Formula AS, 18, nr. 808, 25 feb.-3 mar. 2008, p. 26.

C. REFERINȚE CRITICE DESPRE AUTOR
ȘI OPERĂ

În volume:

Boerescu, Dan-Silviu. *O slăbiciune pentru pisici : (ficțiuni critice)*. București : Editura Maxim, 1997, p. 17-20.

Mincu, Marin. *Poezia română actuală : De la Adela Greceanu la Leonid Dimov : [O antologie comentată]*. Vol. 1. Constanța : Pontica, 1998, p. 213-217.

Ioan Es. Pop. În: *Un sfert de veac de poezie : Sighetul Marmăreții*. București : Editura Fundației „Luceafărul”, 1998, p. 255.

Bodiu, Andrei ; Bucur, Romulus ; Moarcă, Georgeta. *Romanian Poets of the '80s and '90s : A concise anthology*. Pitești : Paralela 45, 1999, p. 191.

Cesereanu, Ruxandra. *Ioan Es. Pop, răbduriu în delirul narativ.* În: *Deliruri și delire : o antologie a poeziei onirice românești*. Pitești : Paralela 45, 2000, p. 234.

Mincu, Marin. *Poeticitate românească postbelică*. Constanța : Pontica, 2000, p. 493-500.

Temian, Laura ; Marinescu, Otilia ; Brezovszki, Ana-Maria. *Autori maramureșeni : Dicționar biobibliografic*. Baia Mare : Umbria, 2000, p. 404, 408, 433-435, 445, 489, 500.

Lefter, Ion Bogdan. *Scriitori români din anii '80-'90 : Dicționar biobibliografic*. Vol. 3: P-Z. Pitești : Paralela 45, 2001, p. 71-73.

Neagu, Marin. *Istoria literaturii române în date*. Târgoviște : Editura Bibliotheca, 2001, p. 213, 225.

Ioan Es. Pop – 50

Pop, Ioan. *Viață și texte.* Cluj-Napoca : Dacia, 2001, p. 307-314.

Rotaru, Ion. *O istorie a literaturii române.* Vol. 5: Poezia românească de la al doilea război mondial până în anul 2000. București : Editura Niculescu, 2001, p. 545- 546.

Vasile, Geo. *Poezia română între milenii* : Dicționar de autori. Cluj-Napoca : Dacia, 2002, p. 214-216.

Petraș, Irina. *Cărțile deceniului 10.* Cluj-Napoca : Casa Cărții de Știință, 2003, p. 90-92.

Vancea, Echim ; Pârja, Gheorghe. *Umbra noastră cuvîntul* : Serile de poezie „Nichita Stănescu” – Desești 1979-2003. Sighetu Marmăției : Echim, 2003, p. 120.

Cistelecan, Al. *Al doilea top.* Brașov : Aula, 2004, p. 10-12.

Mihăilescu, Dan C. *Literatura română în postceaușism.* Vol. I. București : Polirom, 2004, p. 333.

Gârbe, Maria. *Publicațiile seriale maramureșene postdecembriste* : 23 dec. 1989 – 23 dec. 2004 : catalog. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2005, p. 63, 76, 107, 143.

Ștefănescu, Alexandru. *Istoria literaturii române contemporane.* București : Mașina de scris, 2005, p. 959, 1104, 1105, 1130, 1160.

Born in Utopia : An Anthology of Modern and Conpemporary Romanian Poetry. Edited by Carmen Firan and Paul Doru Mugur with Edward Foster. Jersey City, New Jersey : Talisman House Publishers, 2006.

Danilov, Nichita. *Capete de rând.* Pitești : Paralela 45, 2006, p. 225-227.

Dicționarul general al literaturii române. [Vol.] P/R. București : Editura Univers Enciclopedic, 2006, p. 301-303.

Liceul din Șomcuta Mare – 50 : (1956-2006) : Album sentimental. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2006, p. 35, 58, 64-65, 102.

Mihăilescu, Dan C. *Literatura română în postceaușism.* Vol. 2. București : Polirom, 2006, p. 11, 159, 292.

Sasu, Aurel. *Dicționarul biografic al literaturii române.* Pitești : Editura Paralela 45, 2006, vol. (M-Z), p. 382-383.

Dicționar analitic de opere literare românești. Vol. 2: N-Z. Cluj-Napoca : Casa Cărții de Știință, 2007, p. 793-795, 1146.

Horvat, Săluc. *Nord Literar nr. 1-50 : iunie 2003-iunie 2007 : Indice bibliografic.* Baia Mare : Editura Nord Literar, 2007, p. 28.

În periodice:

Ulici, Laurențiu. [Ioan Es. Pop]. *Luceafărul*, nr. 1, 31 ian. 1990, p. 11.

Ulici, Laurențiu. *O nouă generație. Promoția '90.* *Luceafărul*, nr. 17, 23 mai 1990, p. 11.

Buduca, Ion. *De-a scriitorii români contemporani.* *Luceafărul*, nr. 18, 30 mai 1990, p. 11.

Popescu, Cristian. *Portret de prieten.* *Luceafărul*, nr. 18, 30 mai 1990, p. 11.

Christi, Aura. *Delirul promiscuității.* *Contemporanul-ideea europeană*, nr. 43, 1994, p. 4.

Ioan Es. Pop – 50

Pârja, Gheorghe. *Poetul Ioan Es. Pop – premiul Uniunii Scriitorilor.* Graiul Maramureșului, 7, nr. 1650, 7 iun. 1995, p. 2.

Ștefănescu, Alex. *Mărturisire la sfârșit de an.* România literară, 29, nr. 51-52, 25 dec. 1996-7 ian. 1997, p. 4.

Scheianu, N. *Ioan Es. Pop.* Nord Magazin, nr. 36, 22-28 sep. 1997, p. 13.

Pop, Ion. *Versuri din lumea fără ieșire.* Vatra, 27, nr. 323, feb. 1998, p. 48-50.

Mincu, Marin. *Un poet textualist – Ioan Es. Pop.* Vatra Românească, 44, nr. 1-2, ian.-feb. 1999, p. 47-50.

Cesereanu, Ruxandra. *Mic dicționar de poeți români onirici... Ioan Es. Pop, răbdare în delirul narativ.* Steaua, 50, nr. 5-6, mai-iun. 1999, p. 55.

Dragomir, Caius Traian. *Trei poeți.* Luceafărul, nr. 21, 31 mai 2000, p. 3.

Bardan, Vasile. *Ioan Es. Pop sau drumul poeziei de la Ieud la Pantelimon.* Caiete critice, nr. 9-12, sep.-dec. 2000, p. 64.

(C.I.). *Lumea nouă îl descoperă pe Ioan Es. Pop.* Luceafărul, nr. 2 (494), 17 ian. 2001, p. 19.

Bardan, Vasile. *Poezia lui Ioan Es. Pop (intrări și ieșiri).* Caiete critice, nr. 1-6, ian.-iun. 2001, p. 103-104.

Petraș, Irina. *Ioan Es. Pop: „Om singur lângă om singur”.* Contemporanul-ideea europeană, 11, nr. 24, 21 iun. 2001, p. 5.

Soviany, Octavian. *Epopoea nimicului.* Luceafărul, nr. 25, 27 iun. 2001, p. 5.

Ștefănescu, Alex. *Patru poeți.* România literară, 34, nr. 47, 28 nov.-4 dec. 2001, p. 14-15.

Bittel, Adriana. „Cele mai frumoase 100 de poezii ale limbii române”. Formula AS, 11, nr. 493 (48), 3-10 dec. 2001, p. 17.

Pârja, Gheorghe. Ziarul de duminică publică Umbra lui Ulici la Sighet. Graiul Maramureșului, 13, nr. 3555, 6 dec. 2001, p. 2.

Burnar, Ion. Scriitori maramureșeni din Capitală despre literatura Maramureșului anului 2001. Informația zilei, 1, nr. 63 (1147), 11 dec. 2001, p. 6.

Boldea, Iulian. Viața de-o zi. Cuvântul, 8, nr. 3, mar. 2002, p. 14.

I.B. [Burnar, Ion]. Ioan Es. Pop la aniversară. Informația Zilei de Maramureș, 2, nr. 151, 1 apr. 2002, p. 10.

Dună, Raluca. Ioan Es. Pop și nostalgia modernismului. Viața românească, 97, nr. 10-11, oct.-nov. 2002, p. 156-158.

Gârbea, Horia. Cimitirul vesel al elefanților piliți. Luceafărul, nr. 10, 19 mar. 2003, p. 2.

Crețu, Ion. Ioan Es. Pop: „Acesta nu este Ieudul” (2). Luceafărul, nr. 17, 7 mai 2003, p. 23.

Crețu, Ion. Ioan Es. Pop, alte camere, alte încăperi (3). Luceafărul, nr. 21, 4 iun. 2003, p. 18.

Crețu, Ion. Ioan Es. Pop și spațiul figurativ (4). Luceafărul, nr. 23, 18 iun. 2003, p. 18.

Crețu, Ion. Termopanele lui Ioan Es. Pop (5). Luceafărul, nr. 25, 2 iul. 2003, p. 18.

Ianuș, Marius. Palpitații în care dă din coada inimii poezia vie. Adevărul literar și artistic, 12, nr. 675, 22 iul. 2003, p. 12.

Crețu, Ion. Termopanele lui Ioan Es. Pop (6). Luceafărul, nr. 30, 6 aug. 2003, p. 23.

Ioan Es. Pop – 50

Crețu, Ion. *Ioan Es. Pop și golul din perete.* Luceafărul, nr. 33, 24 sep. 2003, p. 18.

Crețu, Ion. *Ioan Es. Pop: „Voi rămâne mereu interior”* (8). Luceafărul, nr. 37, 22 oct. 2003, p. 18.

Crețu, Ion. *Fără margini este Ieudul.* Luceafărul, nr. 38, 29 oct. 2003, p. 19.

Crețu, Ion. *Casa lui Ioan Es. Pop.* Luceafărul, nr. 43, 3 dec. 2003, p. 19.

Bittel, Adriana. *Dăruți cărți! : Cel mai frumos cadou de Crăciun?* Formula AS, 13, nr. 594 (47), 8-15 dec. 2003, p. 17.

Vișovan, Ștefan. *Poeți din Maramureș într-o antologie.* Graiul Maramureșului, 16, nr. 4181, 5 ian. 2004, p. 5.

Crețu, Ion. *Viața și moartea ca metafore spațiale.* Luceafărul, nr. 1, 14 ian. 2004, p. 19.

Crețu, Ion. *„Vin zorile, se face din nou seară”.* Luceafărul, nr. 4, 4 feb. 2004, p. 19.

Crețu, Ion. *Ioan Es. Pop: „e un ceas în cameră”.* Luceafărul, nr. 6, 18 feb. 2004, p. 18.

Crețu, Ion. *Universul arid al lui Ioan Es. Pop.* Luceafărul, nr. 8, 3 mar. 2004, p. 18.

Poetul Echim Vancea în drum spre Gutenberg. Graiul Maramureșului, 16, nr. 4309, 4 iun. 2004, p. 2.

Dinulescu, Theodor Denis. *Ioan Es. Pop: „Hai, fata mea, dă la bidinea!”.* Tomis (Constanța), 9, nr. 9, sep. 2004, p. 22-23.

Buda-Țețu, Ioan. *Maramureșeanul Ioan Es. Pop a luat premiul Uniunii Scriitorilor din România : Ignorat în județul său natal.* Glasul Maramureșului, 8, nr. 2321, 20 nov. 2004, p. 7.

Prozatorul Augustin Buzura și poetul Ioan Es. Pop, premiați de Uniunea Scriitorilor. Graiul Maramureșului, 16, nr. 4459, 27-28 nov. 2004, p. 5.

Crețu, Ion. *Structura timpului în poezia lui Ioan Es. Pop.* Viața românească, 100, nr. 1-2, ian-feb. 2005, p. 108-113.

Chioaru, Dumitru. *Ioan Es. Pop.* Euphorion (Sibiu), 16, nr. 3-4, mar.-apr. 2005, p. 15.

Secară, Adi George. *Galeria poezilor mai mult sau mai puțin sălbatici : Ioan Es. Pop în „Manualul de literatură”.* Dunărea de Jos (Galați), 4, nr. 38, apr. 2005, p. 16.

Hojbotă, Florentina. *Cartea alb-negru a amintirilor colorate.* România literară, 38, nr. 32, 17-23 aug. 2005, p. 15.

Gârbea, Horia. *Naveta spațială de Nănești.* Cultura, 2, nr. 11, 2 mar. 2006, p. 30.

Burnar, Ion. *Calendar, martie 2006.* Informația zilei de Maramureș, 6, nr. 1350, 7 mar. 2006, p. 5.

Komartin, Claudiu. *Mode, modele* Steaua, 57, nr. 3, mar. 2006, p. 20-21.

Petreu, Marta. *Aprilie cu Mănuțiu :* [despre „Banchetul sau calea spre Momfa”, pe texte de Ioan Es. Pop și Ion Mureșan, în regia lui Mihai Mănuțiu]. Apostrof, 17, nr. 5-6, mai-iun. 2006, p. 52.

Pârja, Gheorghe. *Despre canonizarea lui Eminescu.* Graiul Maramureșului, 18, nr. 4937, 19 iun. 2006, p. 1.

Morariu, Mircea. *La început a fost sfârșitul :* [cronică la „Banchetul sau drumul spre Momfa”, spectacol pe texte de pe texte de Ioan Es. Pop și Ion Mureșan]. Teatrul azi, nr. 7-9, iul.-sep. 2006, p. 95-97.

Ioan Es. Pop – 50

Pop, Elisabeta. „*Dac-ai învățat să mori, e musai să mori*” : [cronică la „*Banchetul sau drumul spre Momfa*”, spectacol pe texte de pe texte de Ioan Es. Pop și Ion Mureșan]. Teatrul azi, nr. 7-9, iul.-sep. 2006, p. 231-216.

Onești – 2006. România literară, 39, nr. 41, 13 oct. 2006, p. 3.

Stan, Constantin. *Vineri poeticești.* Ziarul de Duminică, nr. 43 (325), 3 nov. 2006, p. 1.

Spînu, Alina. *Poezie din Utopie.* Tomis (Constanța), 41, nr. 440, nov. 2006, p. 40.

Ioan Es. Pop. Tomis (Constanța), 41, nr. 440, nov. 2006, p. 45.

Peter, Gheorghe. *Cartea lui Portase – prezentată de două ori în „Ziarul de Duminică”.* Graiul Maramureșului, 18, nr. 5086, 9-10 dec. 2006, p. 2.

Scheianu, Nicolae. *Ce mi-e Vărai, ce mi-e Versai(lles) sau Văraiul fără intrare.* eStrada (Baia Mare), nr. 15, 10-16 dec. 2006.

Lavric, Sorin. *Cu Evtușenko pe faleza Neptunului : Festivalul „Zile și Nopti de Literatură”, 8-11 iunie 2007.* România literară, 40, nr. 23, 15 iun. 2007, p. 3.

Melancolii lejere. România literară, 39, nr. 28, 20 iul. 2007, p. 4.

Ștefănescu, Alex. *România citește.* România literară, 39, nr. 28, 20 iul. 2007, p. 3.

Cronicar. *Câteva cuvinte.* România literară, 39, nr. 29, 27 iul. 2007, p. 32.

Empatii, somnifere, surprize. România literară, 39, nr. 29, 27 iul. 2007, p. 11.

Șerban, Raluca. *Cu mai mult piper.* Tomis (Constanța), 42, nr. 448, iul. 2007, p. 65.

Premiile Poesis 2007. Ziarul de Duminică, nr. 38 (370), 28 sep. 2007, p. 3.

Premiile literare „Poesis 2007”. Poesis, 18, nr. 9-12 (201-204), sep.-dec. 2007, p. 63.

Popescu, Adrian. *Poesis 200.* Steaua, 58, nr. 10-11, oct.-nov. 2007, p. 3.

La Uniunea Scriitorilor. România literară, 39, nr. 43, 2 nov. 2007, p. 32.

Cronicar. *Refuzul panaşului.* România literară, 39, nr. 46, 23 nov. 2007, p. 32.

Simuț, Ion. *Tradiționalismul valorizator.* România literară, 40, nr. 50, 21 dec. 2007, p. 13.

Burnar, Ion. *Calendar – martie 2008.* Informația zilei de Maramureș, 8, nr. 1957, 1-2 mar. 2008, p. 7.

D. ICONOGRAFIE

Luceafărul, nr. 18, 30 mai 1990, p. 11.

Luceafărul, nr. 3, 5 feb. 1992, p. 6, 7.

Nord Magazin, nr. 36, 22-28 sep. 1997, p. 13.

Poesis (Satu Mare), nr. 99-100, mar.-apr. 1998, p. 26.

În: *Un sfert de veac de poezie : Sighetul Marmației.* București : Editura Fundației „Luceafărul”, 1998, p. 255.

România literară, 32, nr. 28, 14-20 iul. 1999, p. 8.

Un optzecist (Ioan Buduca) și un nouăzecist (Ioan Es. Pop)
dau impresia că se au ca frații. La răscruce! O istorie ilustrată

Ioan Es. Pop – 50

a literaturii române văzută de Ion Cucu. Luceafărul, nr. 36, 20 oct. 1999, coperta IV.

O istorie ilustrată a literaturii române văzută de Ion Cucu. Luceafărul, nr. 43, 8 dec. 1999, coperta IV.

Luceafărul, nr. 45-46, 22 dec. 1999, p. 38.

România km 0, 1, nr. 1, dec. 1999, p. 37.

În: Bodiu, Andrei ; Bucur, Romulus ; Moarcăs, Georgeta. Romanian Poets of the '80s and '90s : A concise anthology. Pitești : Paralela 45, 1999, p. 191.

Ioan Es. Pop. Luceafărul, nr. 37, 25 oct. 2000, cop. [IV].

România literară, 34, nr. 47, 28 nov.-4 dec. 2001, p. 15.

În: Rotaru, Ion. O istorie a literaturii române. Vol. 5: Poezia românească de la al doilea război mondial până în anul 2000. București : Editura Niculescu, 2001, p. 546.

Graiul Maramureșului, 16, nr. 4181, 5 ian. 2004, p. 5.

Glasul Maramureșului, 7, nr. 2053, 10 ian. 2004, p. 3.

Graiul Maramureșului, 16, nr. 4448, 13-14 nov. 2004, p. 5.

Glasul Maramureșului, 8, nr. 2321, 20 nov. 2004, p. 7.

Graiul Maramureșului, 16, nr. 4459, 27-28 nov. 2004, p. 5.

Ziarul de Duminică, nr. 40 (271), 7 oct. 2005, p. 1.

Ziarul de Duminică, nr. 9 (291), 10 mar. 2006, p. 1

Ziarul de Duminică, nr. 18 (300), 12 mai 2006, p. 5.

Ziarul de Duminică, nr. 26 (308), 7 iul. 2006, p. 1.

Tomis (Constanța), 41, nr. 440, nov. 2006, p. 45.

În: Dicționarul general al literaturii române. [Vol.] P/R. București : Editura Univers Enciclopedic, 2006, p. 302.

În: Liceul din Șomcuta Mare – 50 : (1956-2006) : Album sentimental. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2006, p. 64, 102.

În: Sasu, Aurel. Dicționarul biografic al literaturii române. Pitești : Editura Paralela 45, 2006, vol. (M-Z), p. 382-383.

Poesis, 18, nr. 9-12 (201-204), sep.-dec. 2007, p. 57, 58, 60, 74.

Ziarul de Duminică, nr. 41 (373), 19 oct. 2007, p. 1.

Tomis (Constanța), 42, nr. 450, oct. 2007, p. 54.

România literară, nr. 3, 25 ian. 2008.

Formula AS, 18, nr. 808, 25 feb.-3 mar. 2008, p. 26.

Ziarul de Duminică, nr. 9 (391), 7 mar. 2008, p. 1.

www.uniuneascrititorilor.ro

Ioan Es. Pop – 2003

Ioan Es. Pop – 50

Poezii de

IOAN ES. POP

dacă n-aș fi fost silit să vorbesc,
n-aș fi vorbit niciodată.
până la șase ani nu mi-au cerut-o
și a fost bine, pentru că stăteam sub vorbire
ca sub un clopot de fontă perfect ermetic.

ascundeam acolo o știință
pe care, la șase ani, m-au silit să o pierd.
îl vedeam pe înger nu în somn, ci aievea,
ziua-n amiaza mare,
când realitatea e de netăgăduit.

nu i-am iertat nici pentru faptul
că m-au dat la școală,
unde a trebuit să vorbesc,
iar mai târziu să mă străduiesc să le seamăn
celorlalți, care vorbeau de zor
și dădeau din mâini și din picioare,
năucindu-mă cu viața lor.

chiar și astăzi vorbesc doar cu spaimă,
pentru că locuiesc tot acolo, sub clopot,
iar vorbirea îmi face rău.
n-am nimic de spus în vorbire umană,
unde totul este întâmplare și zarvă.

mă prefac însă cu o anume dibăcie
că vorbesc, iar afară se aud
sunete aproape omenești,
dar în gâtlej e un muget analfabet și inform,
care n-are de a face cu vorbitul.
mai rău e însă că știința tăcerii mele s-a dus,
s-a dus și îngerul care mi-a stat
la căpătâi până la șase ani,
s-a dus și omul care putea fi alt om,

tăcând în așa fel încât la capătul
multor ani de muțenie, să poată dezvălui
știința cea mai neiertătoare a științelor,
singura care ar fi putut face moartea mai suportabilă
și mașinile mai îngăduitoare.

lumină cu vene aurii și groasă ca funia,
pe când stăteam pe oltețului n-ai venit
și nici în pantelimon nu m-ai vizitat vreodată,
deși te-am așteptat acolo șapte ani.

ai apărut acum, în 2007, în strada prevederii.
dar ești tu oare cea la care am râvnit atâta?
atârni din tavan groasă ca funia
și cu o buclă la capăt, dar nu cobori
atât de jos încât să te pot ajunge de pe dușumea.
ce mă fac, gălbioaro, că n-am scaun să urc
să-ți încerc metalul și împletitura?

o soră a ta luminează strada ziua-ntreagă
și până pe la patru după-amiaza li se dă tuturor,
chiar și acum când decembrie e pe sfârșite.

Ioan Es. Pop – 50

însă tu nu ieși în stradă și nu apui
odată cu soarele. dar ce, parcă eu ies?

cum să ies când tu vii după atâția ani?
nu, mai bine stau cu tine,
zgribulit în pat, dar cu tine deasupra.

da, da, clatină-te și alintă-te
și nu coborî mai jos ăstea două-trei zile
cât sunt liber de anul nou. mâine
o să-ncerc s-ajung la tine de pe pat.
dar numai după ce mă bărbieresc și mă fac frumos.

pssst! bat colindători la ușă, dar
nu vreau să te vadă. așa că
n-o să descui. însă mâine nu va mai
bate nimeni. mâine, după ce
mă bărbieresc și mă fac frumos,
mă ridic din pat pe vârfuri
și ne-ntâlnim acolo. în sfârșit.

bucla ta blondă, încheiată cu un nod
cât toate zilele, se va-ntuneca puțin,
pentru că trupu-i plin de zemuri sumbre,
dar tu ești lumină, ce dumnezeu,
odată ce-o să-l înfășori ca lumea,
toate lichidele din el se vor aprinde
ca becurile de pe bradul de crăciun din piața unirii.

ce zici? să las crăpată puțin ușa, să ne vadă
tot blocul? tot cartierul? tot orașul?
sigur că da. sigur că da. sigur că da.

când am auzit că va trece pe șoseaua noastră,
ne-am bulucit din bună-dimineța
de-a lungul ei, pentru că nu se-ntâmplă
prea des ca unul precum el să treacă
pe o șosea ca asta de la noi.

ne-am pregătit de săptămâni întregi
pentru această unică-ntâlnire,
zile și seri și nopți și zile iar.
cum să nu treacă dac-a zis că trece?
doar nu l-am așteptat atâta-n van.

în prima zi l-am așteptat să treacă
plini de o voioșie fericită.
dar ea s-a scurs și el n-a apărut,
așa că seara nu ne-am dus acasă,
la șapte kilometri depărtare,

fiindcă a doua zi putea să treacă
și noi să n-apucăm să fim de față.
am stat deci peste noapte lângă drum,
convinși că doar o pură întâmplare
l-a-mpiedicat să treacă-n prima zi.

n-am fost mai norocoși nici într-a doua
și nici în cele care i-au urmat,
dar ne-am încrâncenat să nu plecăm.
în schimb, am poruncit să ni se-aducă
de-acasă tot ce se putea aduce.

am strămutat lângă șosea cu-ncetul
vite și porci și vinuri și copii,
cu gândul că nu poate să-ntârzie

Ioan Es. Pop – 50

la nesfârșit și că în dimineața
care urma desigur va sosi.

numai că într-o seară când și vite,
și vinuri, ba și pâini s-au isprăvit,
am hotărât să dăm din nou pe-acasă,
cu gând să ne întoarcem cu provizii
în toiul dimineții următoare.

și ne-am întors, ba chiar foarte devreme,
dar când ne-am arătat lângă șosea,
cei treji ne-au spus că el deja trecuse
și că trecuse-atât de dimineață,
încât nici nu-l putuseră vedea.

de asta, când am revenit acasă,
nu era casă unde ne-am întors
și ne-am mutat cu toții la șosea,
pe unde măcar trec din când în când
greoaie camioane prăfuite.

le salutăm redeșteptând speranța
că-ntr-unul dintre ele, într-o zi,
va trece el, cum a trecut pe vremuri
și în sfârșit îl vom putea zări.

istoria e poezia învingătorilor,
iar poezia istoria celor învinși.

CUPRINS

<i>A. REPERE BIOGRAFICE</i>	<i>3</i>
<i>B. BIBLIOGRAFIA OPEREI</i>	
1. <i>VOLUME:</i>	<i>7</i>
2. <i>VOLUME COLECTIVE:</i>	<i>16</i>
3. <i>SCRIERI ÎN VOLUME:</i>	<i>21</i>
4. <i>VERSURI, PROZĂ, PUBLICISTICĂ ÎN</i> <i>PERIODICE:</i>	<i>22</i>
5. <i>INTERVIURI, ANCHETE, DEZBATERI:</i>	<i>29</i>
<i>C. REFERINȚE CRITICE</i>	<i>34</i>
<i>D. ICONOGRAFIE</i>	<i>42</i>
<i>POEZII DE IOAN ES. POP</i>	<i>45</i>

